

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

ŁODZIANIE KREUJĄ

SZTUKA
KALETNICTWA
Z TRADYCYJĄ
W TLE

strona 7

NOWY ŚRÓDMIEJSKI PASAŻ

Z UL. NAWROT DO PL. KOMUNY PARYSKIEJ **strona 3**

AKTUALNOŚCI

NARODZINY
W ORIENTARIUM

strona 2

AKTUALNOŚCI

APARTAMENTY
PRZY KILIŃSKIEGO

strona 4

FAJNE MIASTO

STUDNIE
MAŁE I DUŻE

strona 11

KRZYŻÓWKA + SUDOKU

CHWILA RELAKSU
DLA KAŻDEGO

strona 12-13

LENIWCE MAJĄ MAŁE!

W Orientarium Zoo Łódź przyszedł na świat leniwiec dwupalczasty. Do narodzin doszło tuż przed przypadającym 20 października Międzynarodowym Dniem Leniwca.

Płeć malucha nie jest jeszcze znana. W przypadku tego gatunku do jej określenia konieczne są badania genetyczne.

– Obserwując jednak jego zachowanie, wiele wskazuje, że to samica. Zwierzę jest bardziej aktywne i ciekawe świata od swoich starszych braci: Sida (który wyjechał do zoo w Duisburgu) i Pioruna mieszkającego w sąsiednim pawilonie – zauważa Magdalena Hołysz, kierownik sekcji hodowlanej zoo.

W łódzkim ogrodzie zoologicznym od początku roku trwa prawdziwy baby boom.

– Rok zaczęliśmy od narodzin żyrafy Domino. Na świat przyszły też kitanka lisia, pięć rudawek, galago, trzy kangury rude, kanguroszczur i cztery tamaryny – wylicza lek. wet. Tomasz Józwik, członek zarządu Orientarium Zoo Łódź.

– Latem pojawił się nasz największy gwiazdor – hipopotam karłowaty Boguś, a niedawno dwie małe wyderki orientalne – tym razem samiec i samica.

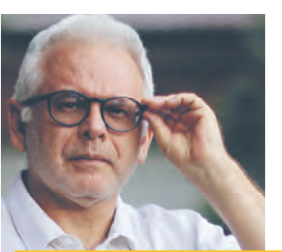
Red

PRZEJAZD ZAMKNIĘTY

PKP przeprowadzą drugi etap remontu przejazdu kolejowego na ul. Gajcego. Zakres zaplanowanych prac wymaga wyłączenia go z użytku. Kolejowe rogatki zamknięte zostaną już w piątek, 18 października po godz. 20:00, a ponownie otwarte zostaną wieczorem w poniedziałek, 21 października. W tym czasie przejazd przez tory ul. Gajcego będzie niemożliwy. Ograniczony zostanie także ruch pociągów.

W związku z zamknięciem przejazdu zmieni się trasa autobusowej linii 82, która w trakcie prac remontowych nie będzie dojeżdżała do pętli Sądziecno. Przed podróżą warto sprawdzić dokładny rozkład na stronie MPK lub na platformie Portal Pasażera PKP, jeśli planujesz podróż pociągiem. Kierowcy, którzy chcą dostać się do Andrzejowa za torami, będą musieli pojechać ul. Malowniczą lub przez Andrzeapol i Bedoń.

TAnd

Artur Domosławski

FOT. ALBERT ZAWADA

NOMINOWANI DO NAGRODY IM. TUWIMA

Dom Literatury w Łodzi ogłosił troje nominowanych do tegorocznej Nagrody Literackiej im. Juliana Tuwima. To wyróżnienie przyznawane najwybitniejszym polskim pisarzom i pisarkom zostanie wręczona już po raz 12. Tym razem na liście nominowanych znaleźli się: poetka Krystyna Miłobędzka, reporter Artur Domosławski oraz eseista Jan Gondowicz.

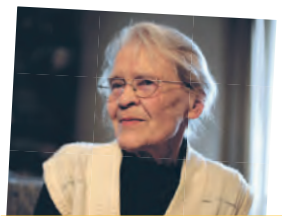
w Łodzi oraz Stowarzyszenie Pisarzy Polskich Oddział Łódź wynosi 50 tys. zł i po raz pierwszy została wręczona

Jan Gondowicz

FOT. MARIAN PŁACHECKI

Nagroda przyznawana przez Dom Literatury

Krystyna Miłobędzka

FOT. FILIP ŁEPKOWICZ

w 2013 r. Jej ubiegłorocznym laureatem był Marek Bieńczyk.

Gala wręczenia nagrody odbędzie się 15 grudnia jako zwieńczenie 18. edycji Festiwalu Puls Literatury, który w tym roku odbędzie się pod hasłem „Korzenie”. Red

WIĘCEJ KODÓW DLA WYGODY

W pojazdach komunikacji miejskiej pojawią się dodatkowe kody QR do kasowania biletów elektronicznych.

Z początkiem października, wzorem innych polskich miast, w łódzkich tramwajach i autobusach wprowadzony został nowy system, który wymaga aktywacji biletu kupionego w mobilnych aplikacjach za pomocą specjalnych kodów QR. Rozwiązanie to ma za zadanie doprecyzować zasady kupowania biletów i rozwiązać wszelkie wątpliwości, kiedy taki bilet należy aktywować. Pomysł został przyjęty przez pasażerów, jednak pojawiły się sugestie, że kodów QR

w pojazdach MPK-Łódź mogłoby być więcej. Dotychczas kody QR umieszczane były na wprost każdych drzwi wejściowych w pojeździe. Po zgłoszeniach od pasażerów wkrótce w autobusach i tramwajach pojawią się dodatkowe naklejki. Będą one umieszczone w okolicach drzwi w taki sposób, aby nawet w przypadku większej liczby osób w pojeździe nie było problemu z aktywowaniem biletu.

Red

CIEMNA STRONA MIASTA NA SYGNALE

NIELEGALNY TYTOŃ I PAPIEROSY

Blisko 1500 paczek nielegalnych papierosów i ponad 51 kg tytoniu do palenia przejęła Krajowa Administracja Skarbowa w Łodzi.

Towar odkryli funkcjonariusze patrolujący Śródmieście. Zwrócili uwagę na samochód, którym pod jedną z kamienic podjechał 51-letni Ormianin. Po przeszukaniu auta okazało się, że znajdował się w nim worek z tytoniem i papie-

rosami bez polskich znaków akcyzy. Więcej towaru funkcjonariusze znaleźli w mieszkaniu mężczyzny. Łącznie zatrzymano 1486 paczek papierosów i ponad 51 kg tytoniu do palenia. Gdyby trafiły do obrotu, Skarb Państwa straciłby niemal 82 tys. zł z tytułu podatku akcyzowego. Na poczet grzywny, która grozi obywatelowi Armenii, zajęto również 10,9 tys. zł w gotówce. (pj)

TRZY W JEDNYM W ATLAS ARENIE

Fani ostrzejszego brzmienia mają kolejny powód, by odwiedzić Łódź – 25 listopada w łódzkiej Atlas Arenie zagra post-hardcorowy Falling in Reverse.

Pierwotnie koncert miał się odbyć w Warszawie, ale ze względu na duże wymagania produkcyjne został przeniesiony do hali w Łodzi.

Listopadowy wieczór będzie prawdziwą gratką dla fanów amerykańskiego, melodyjnego rocka z koń-

cówki pierwszej dekady XXI w. Na jednym koncercie w Łodzi pojawią się łączący metalcore i pop punk Falling in Reverse, mieszający rap z rockiem i numerałami Hollywood Undead oraz najmłodszy z tej stawki Sleep Theory.

Wszystkie bilety zakupione na koncert w stolicy pozostają ważne bez konieczności wymiany. Rzędy sektorów siedzących o numerach od 1 do 5 będą bezpłatnie dostępne dla widzów stojących,

bez możliwości rezerwacji miejsca. W związku ze zmianą lokalizacji koncertu możliwe jest dokonywanie zwrotu zakupionych biletów.

Fani, którzy nie zdążyli kupić wejściówek na to wydarzenie, z pewnością ucieszy fakt, że wracają one do sprzedaży – do nabycia na www.atlasarena.pl.

Red

Wokalista Falling in Reverse Ronnie Radke

FOT. WIKIMEDIA-STEFAN BRENDING

Śródmiejski pasaż

W ramach Rewitalizacji Obszarowej Centrum Łodzi w kwartale ulic Nawrot, Sienkiewicza, Tuwima, Piotrkowska powstała nowa uliczka łącząca ul. Nawrot z pl. Komuny Paryskiej. Połączenie uzyskano dzięki przebicciu bramy w wyremontowanym zabytkowym budynku fabryki przy ul. Sienkiewicza 61A.

Chodniki oraz pas jezdni wykonane zostały z płyt granitowych. Nową

przebieżnię wyposażono w ławki i stojaki rowerowe, a upiększają ją świeżo posadzone drzewa i krzewy. Zieleńce zostały podświetlone, dzięki czemu jest nie tylko atrakcyjnie wizualnie, ale i bezpiecznie. Teren został dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Zabytkowy budynek przy ul. Sienkiewicza 61A powstał na prze-

łomie XIX i XX w. jako element kompleksu przedalnia Natana Koppela. Przeszedł gruntowną renowację obejmującą m.in. wymianę stropów, stolarki okiennej i drzwiowej, a także wszelkich wewnętrznych instalacji. Położono nowy dach, odrestaurowano elewacje. Dzięki podwyższeniu poddasza i dobudowie części budynku zwiększono jego

powierzchnię użytkową. Na parterze wybito bramę, której prześwietem biegnie nowy pasaż umożliwiający komunikację między ul. Nawrot z pasażem Schillera i pl. Komuny Paryskiej. Przy ścianie szczytowej fabryki powstała szklana wieża z tarasem na najwyższej kondygnacji. W budynku znajdują się pomieszczenia na biura i dwa lokale usługowe.

Mimo generalnego remontu zabytkowa wartość budynku została zachowana. Wyeksponowano pofabryczne słupy z drewna i żeliwa, a także metalowe płyty na posadzkach. Zabiegom konserwatorskim poddano ściany zewnętrzne, odtworzono ścienne dekoracje. Stara fabryka znów cieszy oczy.

JT

PRZEBUDOWA UL. SZCZECIŃSKIEJ

FINISZ PIERWSZEGO ETAPU

W weekend 19–20 października planowane jest zakończenie prac na skrzyżowaniu ul. Szczecińskiej z ul. Aleksandrowską. Kierowcy znów będą mogli korzystać z całej szerokości jezdni.

Na przebudowywanej ul. Szczecińskiej prace koncentrują się na odcinku pomiędzy ul. Aleksandrowską a ul. Rąbieńską. Priorytetem dla wykonawcy było jak najszybsze wykonanie remontu skrzyżowania z ul. Aleksandrowską, by udrożnić przejazd w stronę Aleksandrowa Łódzkiego i Zgierza. Roboty te zmierzają do końca. Drogowcy przebudowali sieci pod-

ziemne, wykonali nową podbudowę jezdni i właśnie układają na niej ostatnie warstwy asfaltu, by w weekend można było w pełni otworzyć ul. Aleksandrowską i ul. Szczecińską w stronę Zgierza (prace na drugiej połowie skrzyżowania zaplanowano na kolejne wakacje, aby zminimalizować utrudnienia dla kierowców).

Jednocześnie prace toczą się również na dalszych odcinkach ul. Szczecińskiej, gdzie wykonywane są roboty związane z budową sieci wodno-ka-

nalizacyjnych i teletechnicznych. Nowa ul. Szczecińska zyska równą nawierzchnię, chodniki, latarnie, przystanki autobusowe oraz drogi rowerowe, a na skrzyżowaniach powstaną ronda, które ułatwią przejazd. Będzie to wygodna droga dojazdowa do trasy S14, która zapewni łatwy dostęp do dróg szybkiego ruchu okalających miasto.

TAnd

Żłobek przy ul. Rydzowej

Więcej miejsc w żłobkach

W ramach programu „Aktywny Maluch” miasto zaplanowało utworzenie dodatkowych oddziałów żłobkowych poprzez modernizację istniejących już placówek oraz adaptację innych budynków na potrzeby przestrzeni dla dzieci.

Przykładem jest żłobek nr 20 przy ul. Wioślarskiej, gdzie dostępnych jest

30 miejsc, a po zakończeniu remontu za blisko 5 mln zł ma być ich aż 70. Z kolei w żłobku nr 24 przy ul. Rydzowej, dzięki remontowi, którego koszt szacuje się na ok. 4 mln zł, liczba miejsc zwiększy się do 110, czyli dwukrotnie.

W obu placówkach zaplanowano przebudowę układu pomieszczeń. Przy okazji wymienione mają zostać

instalacje wodno-kanalizacyjna, centralnego ogrzewania i elektroenergetyczna. Zaplanowano również termomodernizację obu budynków.

Prace projektowe już trwają, przygotowany jest przetarg na wykonawcę obu inwestycji. Prace rozpoczyna się w 2025 r.

red

Żłobek przy ul. Wioślarskiej

Apartamenty przy Kilińskiego

Mieszkanie pokazowe

Przy ul. Kilińskiego 12, tuż przy skrzyżowaniu z ul. Pomorską, w historycznym centrum Łodzi powstaje nowa inwestycja deweloperska „Słoneczne Tarasy”. Prace są już na zaawansowanym etapie, a szczególną uwagę przyciąga front nowego budynku – ażurowa konstrukcja ze stalowych belek nawiązująca industrialnym charakterem do historii miasta.

Pięcioletni budynek na działce o powierzchni 3,5 tys. mkw. jest współczesną wizją nowoczesnej wielkomiejskiej kamienicy. Będzie w nim 100 mieszkań, podziemny parking na 122 pojazdy oraz trzy lokale użytkowe – handlowy, gastronomiczny i usługowo-biu-

rowy. Ozdobą inwestycji będą kipiące żywą roślinnością dziedzińce oraz zielone tarasy na dachach, umożliwiające lokatorom np. montaż jacuzzi. Mieszkania przy ul. Kilińskiego 12 mają prawie trzy

wysokości i duże, aluminiowe okna, zapewniające dobrą izolację akustyczną. Są dodatkowo wyciszone, aby neutralizować odgłosy ulicy. Ich wewnętrzne ściany pokryte są specjalną powłoką odbijającą światło, dzięki czemu z zewnątrz mniej widać, co dzieje się w środku,

a same apartamenty nie nagrzewają się tak mocno. Przemysłowa konstrukcja budynku pozwala na właściwe doświetlenie każdej kondygnacji, zapewniając wnętrzom jasność. Dwupoziomowe apartamenty (6 m wysokości) na parterze od strony wewnętrznego patio budynku mają przy-

pisane prywatne ogródki. Realizowane przez firmę Revisit Home „Słoneczne Tarasy” są tylko jedną z kilku inwestycji planowanych w sąsiedztwie. Naprzeciwko, po drugiej stronie skrzyżowania ul. Kilińskiego z ul. Pomorską, wkrótce ruszy budowa „Rezydencji

Śródmiejskiej” (Tree Development Group) obejmująca też odnowienie kamienicy przy ul. Kilińskiego 7. Zabudowana ma być także działka przy ul. Kilińskiego 6 (3D Development), a chodzą słuchy, że są też plany wobec parceli przy ul. Pomorskiej 24.

JT

NOWE BOISKO NA ŻŁOTNIE

Miłośnicy gry w piłkę ręczną, koszykówkę i siatkówkę zyskali bezpieczne i wielofunkcyjne boisko, które powstało przy skrzyżowaniu ul. Spadochroniarzy z ul. Pionierską.

Przy projektowaniu nowego obiektu zadbano o jego jak najlepszą funkcjonalność. Wyposażono je np. w poliuretanową nawierzchnię, która zapewnia bezpieczną eksploatację nawet w czasie opadów deszczu. Nie ma ryzyka powstawania większych kałuż i śliskich fragmentów. Elastyczna nawierzchnia amortyzu-

je uderzenia i ogranicza ryzyko urazów. Boisko jest wyposażone w piłkochwyty, bramki i kosze. Ostatnim szlifem przed udostępnieniem obiektu amatorom sportu, a stanie się to już w ciągu najbliższych tygodni, będzie zagospodarowanie terenu nową roślinnością. Wokół boiska posadzone zostaną drzewa iglaste, przede wszystkim sosny, modrzewie i świerki, ale również liściaste – dęby i klony. Bezpośrednio przy boisku teren ozdobi i nieco odizoluje od zgiełku miasta grabowy żywopłot.

Jo-Lu

Poprawią się warunki bytowania mieszkańców domów pomocy społecznej. W sześciu należących do miasta placówkach trwają właśnie remonty gabinetów, sal zajęciowych i łazienek. Łączny koszt prowadzonych prac sięga 1 mln zł.

REMONTY W DPS-ACH

DPS przy ul. Dojazdowej

W Domu Pomocy Społecznej „Pogodna Jesień” przy ul. Dojazdowej 5/7 trwa kompleksowy remont łazienek. Dodatkowo wymieniona będzie instalacja elektryczna.

Prawdziwą metamorfozę przechodzi Dom Pomocy Społecznej przy ul. Przybyszewskiego 255/267, gdzie wraz z remontem korytarzy zaplanowano także wymianę okien

i drzwi wejściowych oraz montaż nowej windy. W łódzkich domach pomocy społecznej mieszka ok. 2000 seniorów, osób samotnych czy z niepełno-
sprawnościami. TSu

RESTAURANT
WEEK

Mały Taj

AŻ 31 RESTAURACJI
NA 10. URODZINY FESTIWALU

Jesienna edycja festiwalu kulinarnego Restaurant Week jest wyjątkowa. Kulinarni smakosze mogą świętować 10. urodziny wydarzenia w aż 31 restauracjach w Łodzi i okolicach. Zarezerwuj stolik!

Lista restauracji biorących udział w festiwalu jest imponująca. Wśród lokali, które przygotowały autorskie menu na to wydarzenie, znalazły się m.in.: na nowo otwarty Heksagon 2.0 (ul. Pomorska 144), elegancka restauracja Przy Kominie (Monopolis,

ul. Kopcińskiego 62A) oraz premierowo w tej edycji włoska Sartoria (Fuzja, ul. Milionowa 6B).

Ciekawostką jest kolacja w lesie, w miejscowości Czekaj nieopodal Uniejowa. To złożone doświadczenie - połączenie kulinarnych uniesień i obcowania z naturą. Tematem jest „dzikość na talerzu”. Dostępne są ostatnie bilety.

Jak zarezerwować stolik?

W ofercie są dania wegetariańskie i wegańskie, mię-

sne i rybne. Każde menu to przystawka, danie główne i deser oraz powitalny koktajl. Ceny zaczynają się od 69 zł. Miejsca w wybranej restauracji można już rezerwować na stronie festiwalu: festival.restaurantclub.pl/restaurantweek lub wygodnie w aplikacji app.rclb.pl. Należy wybrać liczbę osób, datę, godzinę oraz jedno z dwóch menu. Każda wizyta w restauracji podczas Restaurant Week jest przewidziana na 90 minut.

red

Przy Kominie

Spółdzielnia

FOT. MAT. PRAS., FREEPIK

REKLAMA

Lepiej pomyślany dom

15 lat IKEA Łódź

Urządzamy...
urodziny

Już 19 października zapraszamy
na nasze galante urodziny

W programie:

- warsztaty dla dzieci
- spotkania z miśkiem FABLER
- niespodzianki i upominki
- promocje w naszej Restauracji IKEA

Hej!

© Inter IKEA Systems B.V. 2024

Poznaj przepis na lepsze życie

Trwa rekrutacja kandydatów do udziału w drugiej edycji projektu „Przepis na lepsze życie”. To wspólne przedsięwzięcie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi, Regionalnego Związku Pracodawców Prywatnych Ziemi Łódzkiej oraz Fundacji Strefa.

Projekt ma wspierać osoby nieaktywne zawodowo, zwiększając ich zdolności do podjęcia zatrudnienia, a także promować równość szans na rynku pracy. Do udziału w pro-

jekcie mogą zgłaszać się mieszkańcy Łodzi będący obecnie bierni zawodowo (emeryci, ale też osoby pełniące role opiekuńcze) oraz zagrożeni ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Formularze rekrutacyjne można pobrać, wypełnić, a następnie złożyć w obsługującym projekt Biurze Promocji Zatrudnienia i Obsługi Działalności Gospodarczej Urzędu Miasta Łodzi mieszczącym się przy al. Politechniki 32 (pokój 225, II piętro) od poniedziałku do piątku w godz. 8:00-16:00 (tel. 42 638 57 55).

Uczestnicy zakwalifikowani do udziału w projekcie (jest jeszcze miejsce dla 25 osób) zostaną objęci programem oferującym m.in.: indywidualne ścieżki reintegracji i plany działania, mentoring, specjalistyczne poradnictwo, trening umiejętności społecznych, pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe, szkolenia i kursy, a także staże.

Projekt jest realizowany w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027.

red

INFO

Zeskanuj kod QR i dowiedz się więcej

FOT. LODZ.PL, ENVATO ELEMENTS

Z KIJAMI PO LESIE

Spacery nordic walking to okazja do ruchu i spotkań ze znajomymi

Jesienna aura sprzyja spacerom i wysiłkowi fizycznemu. O tej porze roku temperatury nie są męczące, a złociste parki i lasy zachęcają do aktywności sportowych.

Bałuckie Centra Zdrowego i Aktywnego Seniora zapraszają każdego seniora do udziału w spacerze nordic walking, który odbędzie się w najbliższą sobotę, 19 października o godz. 9:00. Start u zbiegu ul. Skrzydlatej z ul. Warszawską.

Nordic walking to rodzaj spaceru ze specjalnymi kijami. CZAS-y organizują cyklicznie spacer po Lesie Łagiewnickim. W wycieczce może wziąć udział każdy, kto chciałby zobaczyć, na czym polega ten sport. Osoby nieposiadające sprzętu nie muszą mieć powodu do obaw. Organizatorzy zawsze mają przy sobie dodatkowe kije.

TSu

OGŁOSZENIA MIEJSKIE

PREZYDENT MIASTA ŁODZI

informuje, że w dniu 09.10.2024 r. wpłynął wniosek o ustalenie na rzecz 4Building1 Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie lokalizacji inwestycji mieszkaniowej oraz lokalizacji inwestycji towarzyszącej pn. Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego z lokalem usługowym wraz z parkingiem podziemnym, halą garażową oraz urządzeniami budowlanymi instalacjami zewnętrznymi wody, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, na nieruchomości przy ul. Łomżyńskiej 25 w Łodzi, na działce nr 193/2 w obrębie G-4. Wniosek wraz z załącznikami jest dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Łodzi w zakładce „ustalenie lokalizacji inwestycji mieszkaniowej (na podstawie specustawy)”.

Uwagi do wniosku można składać w terminie 21 dni od publikacji ogłoszenia, w formie elektronicznej pod adresem: bam@uml.lodz.pl, w wersji papierowej w Łódzkim Centrum Kontakt z Mieszkańcami, ul. Piotrkowska 104, 90-926 Łódź lub na platformie "ePuap".

Sztuka kaletnictwa z tradycją w tle

Maja Zwierzchowska, rodowita łodzianka, po latach podróży i różnorodnych doświadczeń zawodowych, odkryła swoją prawdziwą pasję – kaletnictwo. W swojej pracy łączy manualne umiejętności z artystyczną wrażliwością, tworząc unikatowe, skórzane akcesoria.

Maja, z wykształcenia antropolog kultury, zawsze była mocno związana z rodzinnym miastem. Zdolności manualne oraz artystyczną wrażliwością wyniosła z rodzinnego domu. – Już jako nastolatka nauczyłam się szyć na starej maszynie Łucznik, co zaszczepiła we mnie babcia. Początkowo były to drobne projekty, takie jak torebki szyte z tkanin. Zawsze marzyłam, żeby mieć mnóstwo torebek, pasujących do różnych stylizacji – dodaje z uśmiechem. Jej przygoda z kaletnictwem rozpoczęła się zupełnie przypadkowo, kiedy ówczesny partner zwrócił się do niej z prośbą o naprawę zniszczonego skózanego etui na telefon. – Powiedział: „Jesteś zręczna, może spróbujesz uszyć mi takie samo?”. I tak się zaczęło – wspomina. Maja szybko zgłębiła techniki ręcznego szycia skóry, odkrywając tradycyjny szew

siodlarski i finezyjne techniki francuskiego stylu kaletniczego, co stało się fundamentem jej pracy twórczej.

Od pomysłu do realizacji

Dla Mai kluczowym elementem pracy jest szczegółowa konsultacja z klientem. – Każdy projekt wymaga indywidualnego podejścia, co sprawia, że proces twórczy jest niezwykle ciekawy – mówi kaletniczka. – Zawsze zaczynam od szkicu bryły. Następnie rozkładam projekt na poszczególne elementy, dbając, by wszystko idealnie do siebie pasowało. Skóra „nie wybacza błędów”, dlatego etap wykrojników i wycinania wymaga ode mnie ogromnej precyzji. Największą przyjemność sprawia Mai ręczne szycie, które musi być nie tylko trwałe, ale i estetyczne. – Nie sztuką jest coś zszyć, ale nadać temu piękny wygląd – dodaje. – Uwielbiam też malowane brzegi. Wymaga to wiele etapów szlifowania, malowania i polerowania, ale daje niesamowity efekt. Każda część mojej pracy, choć czasochłonna, jest niezbędna, aby osiągnąć najwyższą jakość produktu – wyjaśnia.

Skórzane tajemnice

Maja preferuje pracę ze skórą roślinnie garbowaną, którą uważa za najszlachetniejszy rodzaj garbowania. – Proces ten trwa od kilkudziesięciu dni do nawet kilku miesięcy. Skórę moczy się w ekstraktach roślinnych, które ją natłuszczają i zapewniają dobrą izo-

lację termiczną. Otrzymuje się bardzo szlachetny materiał, który pięknie pachnie i starzeje się w wyjątkowy sposób. Patynowanie skóry, czyli jej ciemnienie i polerowanie, to naturalny proces, który nadaje jej charakteru. Skóra dobrej jakości nie powinna wyglądać tak samo przez cały czas jej użytkowania, ma starzeć się razem z nami – dodaje Maja, edukując swoich klientów, że to nie jest oznaka słabej jakości, a wręcz przeciwnie – znak trwałości i wytrzymałości.

Sposób na życie

Maja Zwierzchowska ma również talent do renowacji starych przedmiotów. – Najstarsza rzecz, którą odnawiałam, miała ponad 50 lat – opowiada z pasją. – Renowacja skórzanych torebek i akcesoriów, które mają dla klientów sentymentalną wartość, to dla mnie nie tylko wyzwanie, ale także niezwykła przygoda. Muszę być bardzo ostrożna, aby nie zniszczyć ich w procesie o d n o w y – dodaje, podkre-

ślając, jak ważne jest dla niej zrozumienie emocji związanych z tymi przedmiotami. Kaletnictwo to dla Mai nie tylko zawód, ale także sposób na życie. – Zdaję sobie sprawę, że moja praca może być frustrująca, ale jest w tym coś medytacyjnego. Zaczynamy od płaskiego kawałka skóry i przekształcamy go w trójwymiarowy

produkt. Chodzi o radość z procesu oraz otwartość na nowe doświadczenia – podsumowuje Maja, inspirując innych do podjęcia własnych artystycznych wyzwań.

Patrycja Trzepiecińska

WYJĄTKOWOŚĆ RĘCZNEJ PRACY

Maja specjalizuje się w ręcznym szyciu skóry, wykorzystując tradycyjny szew siodlarski oraz techniki francuskiego stylu kaletniczego, w którym używa się specjalnych wybijaków pod szew (nazywanych francuskimi), tworzących skośne otwory, a ostateczny efekt estetyczny uzyskuje się dzięki odpowiedniej technice szycia. Jej inspiracje sięgają nie tylko francuskiej tradycji, ale także włoskiej, brytyjskiej i azjatyckiej, znanej jako „fine leatherwork”, co można określić jako szlachetny i luksusowy styl w odróżnieniu od cięższego kaletnictwa.

IGRZYSKA WOLNOŚCI 2024

MIASTO: EUROPA: PRZYSZŁOŚĆ

Światowa obsada debat, nowe formaty i jeszcze więcej inspirujących spotkań – Igrzyska Wolności odbędą się w tym roku pod hasłem „Miasto. Europa. Przyszłość”. Jedenasta odsłona łódzkiego forum odbędzie się w dniach 18–20 października w EC1 Łódź (ul. Targowa 1/3).

Wśród tegorocznych prelegentów i prelegentek znajdą się m.in. Erin Brockovich, Thierry Wolton, Edward L. Reynolds, Robert Whitaker, Guy Sorman, Chelsea Follett, Peter Scholten, Karol Paciorek, Łukasz Orbitowski, Leszek

Balcerowicz, Adam Szlapka i Andrzej Domański. – Po raz kolejny wyruszymy w podróż ku lepszemu jutru, eksplorując znaczenie miasta w kontekście europejskiej przyszłości. Będziemy rozmawiać o wyzwaniach, jakie sto-

ją przed miastami, o tym, jaką rolę odgrywają w procesie integracji europejskiej, a także o tym, jak możemy wspólnie kształtować przyszłość naszych społeczności – zapowiadają organizatorzy.

mat. pras.

piątek–niedziela, 18
bilety: od 75 zł
Więcej informacji na

HALLOWEENOWY MARATON FILMÓW TIMA BURTONA

Mediateka MeMo (ul. Moniuszki 5) już teraz zaczyna obchody Halloween i zapowiada maraton aż czterech filmów Tima Burtona!

W programie cztery filmy niezwykle reżysera (z lat 1988, 1999, 2005 i 2007), których tytuły zgodnie z tradycją MeMo pozostają tajemnicą. Seansom będą towarzyszyć

straszna zabawa, złowieszczy poczęstunek i halloweenowy konkurs z nagrodami na najlepsze przebranie w klimacie upiornego święta.

Red

piątek, 18 października
godz. 20:00
wstęp wolny

NANCY VIEIRA W DRODZE

Cykl „Siesta w drodze” przeniesie nas do najbliższej łódzkiej odsłony w klubie Wytwórnia (ul. ...)

W „Sieście” przenikanie się kultur i zacieranie granic przy jednoczesnym szacunku dla tradycji regionów to obok samej muzyki najcenniejsze wartości. Bohaterką najbliższej łódzkiej odsłony cyklu będzie

Nancy Vieira – kontynuatorka muzycznej sztuki Cesarii Evary. Jej ostatnia płyta – „Geny” i koncerty ją promujące brzmią jak ulice Lizbony: stubarwa, wielokulturowo. W muzyce dominują zmysłowość, św

WIECZÓR Z SIMONĄ KOSSAK

Pokaz filmów poświęcony jednej z najbardziej niezwykłych postaci polskiej nauki i przyrody – Simonie Kossak – oraz dyskusję z cyklu „Kino Bliskich Relacji” zorganizuje Kino – Galeria Charlie (ul. Piotrkowska 203/205).

W programie przedpremierowy pokaz filmu

„Simona Kossak” (2024) wraz z prelekcją psychologiczną i dyskusją z cyklu „Kino Bliskich Relacji” oraz film dokumentalny „Simona” (2022), opowiadający o życiu badaczki, który wprowadzi widzów w jej fascynujący świat, pełen pasji, niezależności i miłości do natury.

RedKu

sobota, 19 października
godz. 17:00
bilety: 25,99 i 29,99 zł

ŚLADAMI RODZINY GEYERÓW

Na spacer śladami rodziny Geyerów po Starym Cmentarzu zaprasza Centralne Muzeum Włókiennictwa.

Spacer śladami fabrykanciej rodziny Geyerów na ewangelicką część cmenta-

rza rozpocznie się przy bramie prowadzącej w tamten obszar nekropolii (ul. Ogrodowa 43). To tam znajdują się istotne dla łódzkiej historii nagrobki rodu Geyerów. Spacer obejmie też miejsca spoczynku innych

zasłużonych dla Łodzi postaci, takich jak Karol Jonscher, Leopold Zoner, rodzina Grohmanów i rodzina Scheiblerów. Weju

niedziela,
20 października
godz. 11:00
udział bezpłatny

PRAPREMIERA W NOWYM

HOTEL ZNP

Prapremierę spektaklu „Hotel ZNP”, będącego adaptacją debiutanckiej powieści Izabeli Tadry, w reżyserii Kuby Kowalskiego, będzie można obejrzeć w Teatrze Nowym im. Kazimierza Dejmka (ul. Zachodnia 93).

W roli głównej zobaczymy Paulinę Walendziak. Główna bohaterka Belcia idealnie wpisuje się w stereotyp młodej kobiety wyzwolonej i zagubionej jednocześnie; świadomej, ale destrukcyjnej i trochę w związku z tym uciążliwej dla otoczenia – jak Bridget Jones czy serialowa Fleabag. Najważniejszą inspiracją jest tu oczywiście „Rękopis znaleziony w Saragossie” – opowieść, podobnie jak „Hotel ZNP”, awanturująca z elementami groteski i wątków miłosnych.

RedKu

sobota, 19 października
godz. 19:00
bilety: 100 zł

ŁOŚĆ

–20 października

na stronie igrzyskawolnosci.pl

A I SIESTA DZE

tuje na żywo artystów znanych z cenio-
zycznego Marcina Kydryńskiego. Boha-
stony cyklu będzie Nancy Vieira, która
l. Łąkowa 29).

ka tło, radość i melodie, od któ-
rych trudno się uwolnić.

RedKu

piątek, 18 października
godz. 20:00

TOŻSAMOŚĆ

Dwanaście plakatów z kolażami, dziewięć europejskich
miast, trzy marzenia, dwie książki, dwie siostry, jeden po-
trzebujący chłopiec i jedna wystawa.

Paulina Kawczyńska, absolwentka łódzkiej ASP, zaprezen-
tuje w Niebostanie (ul. Piotrkowska 17) kolaże, które zilu-
strowały kolejne rozdziały thrillera podróżniczego „Tożsa-
mość” Dominiki Kawczyńskiej-Wojtuś, autorki „Chaosu,
który powstał z ciszy”.

Po zakończeniu wystawy plakatami będzie można ozdobić
własne ściany, a 100% kwoty z ich sprzedaży trafi na zbior-
kę dla pięcioletniego Brunona Osłowskiego, który walczy
z dystrofią mięśniową
Duchenne’a i wciąż ma
szansę na terapię geno-
wą w USA.

WeJu

niedziela, 20 października
godz. 16:00
wstęp wolny

COLUMBO – NOSTALGICZNE SPOTKANIE

Kawiarnia-galeria Surin-
dustrialle (ul. Legionów 2)
zaprasza na nostalgiczne
spotkanie poświęcone kultu-
rowemu serialowi detektyw-
stycznemu „Columbo” z Pe-

terem Falkiem w roli głównej
oraz dyskusję. Mający wielu
fanów serial emitowany był
w 10 seriach w latach 1968–
2003, jednak nigdy nie docze-
kał się remake’u. Przyjdźcie
w swoich najlepszych (lub
najbardziej pogniecionych)
prochowcach!

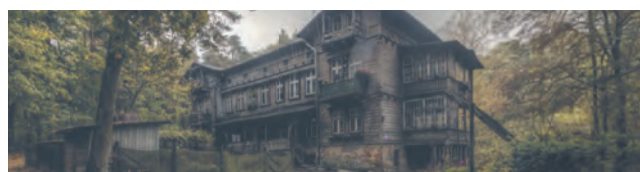

WeJu

sobota, 19 października
godz. 16:00
wstęp wolny

JESIENNA RUDA PABIANICKA

Jesienna Ruda Pabianicka,
czyli spacer z Radkiem „Red-
manem” Stępnem (start:
skrzyżowanie ul. Rudzka
i ul. Popioły).

Ulica Popioły na Rudzie
Pabianickiej to przede
wszystkim zabytkowe wile-
le wycynkowe fabrykan-
tów z czasów Łodzi
przemysłowej, a także las,

w którym według miej-
skich legend straszy... Po
tych okolicach oprowadzi
chętnych spacerowiczów
znawca Łodzi nieoczywi-
stiej, fotograf i przewodnik
Radosław „Redman” Stę-
pień.

WeJu

sobota, 19 października
godz. 10:00
wstęp wolny

ZAPOMNIANE RZECZKI ŁODZI

Na spotkanie z cyklu „Miasto w prze-
kroju” zaprasza Muzeum Miasta Ło-
dzi (ul. Ogrodowa 15).

Miłosz Wika z Zakładu Wodociąg-
ów i Kanalizacji w Łodzi opowie
historię zapomnianych łódzkich
rzek. Część z nich zanikła, część
została zamieniona w odbiorni-
ki ścieków ukryte pod ziemią.
Spotkanie będzie poświęcone hi-
storii łódzkiej sieci kanalizacyjnej
i wodociągowej, jej wpływowi na
poprawę warunków życia i pra-
cy łodzian czy hydro-zabytkom,
będącym obecnie atrakcją tury-
styczną miasta.

Red

piątek, 18 października
godz. 17:00
bilety: 7 zł i 5 zł

PATRZ TROCHE SZERZEJ

Co łączy Matę ze św. Alek-
sym? Ile wspólnego mają
młody Simba i młody
Werter? Na spotkanie
autorskie z Piotrem Szwed-
em zaprasza Dom Litera-
tury (ul. Roosevelta 17).

Piotr Szwed to nauczyciel języ-
ka polskiego w jednym z łódz-
kich liceów, literaturoznawca
i dziennikarz muzyczny, który
rozprawia się z mitem nud-
nych lekcji polskiego. Szwed
dzieli się swoją autorską me-
todą nauczania, w której łączy
tradycyjne podejście do lite-
ratury z fascynacją współcze-
snym hip-hopem.

WeJu

piątek, 18 października
godz. 18:00
wstęp wolny

TARGI SZTUKI I DESIGNU

Kolejne wydarzenie targowe na Księżym Młynie,
tym razem ze względu na pogodę nie na świeżym
powietrzu, ale w budynku Akademickiego Cen-
trum Designu (Księży Młyn 13/15). Na stoiskach
do kupienia będą: biżuteria, grafika, ceramika czy
tekstylna wykonana przez
studentów z łódzkich
szkół artystycznych.

Red

niedziela, 20 października
godz. 11:00
wstęp wolny

Fundusze Europejskie

Wróć do sprawności w przychodni przy Felińskiego

Dzięki finansowaniu z Funduszy Europejskich pracujący oraz bezrobotni mieszkańcy Łodzi mogą korzystać z bezpłatnej rehabilitacji w szybkim terminie i bez skierowania w ramach projektu „Prosto do sprawności”.

Projekt adresowany jest do osób ze zdiagnozowaną chorobą układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej, które w ostatnich 6 miesiącach nie korzystały z rehabilitacji w ramach NFZ lub innych środków publicznych.

Osoby biorące w nim udział będą miały do wykorzystania od 10 do 15 dni zabiegowych, podczas których zostanie wykonane od 50 do 75 zabiegów. Co istotne, poza podstawowymi zabiegami fizjoterapeutycznymi, w indywidualnym planie terapii uwzględnione zostaną specjalistyczne metody kinezyterapeutyczne, takie jak terapia manualna, Kinesiotaping, PNF czy metoda McKenzie.

Dla osiągnięcia lepszych efektów leczenia w ofercie przewidziano zajęcia sportowe oraz indywidualne zajęcia ze specjalistami. Uczestnicy projektu będą mieli możliwość skorzystania z edukacji zdrowotnej prowadzonej przez fizjoterapeutę, który m.in. zaprezentuje ćwiczenia do samodzielne-

go wykonywania w domu, omówi czynniki zwiększające ryzyko wystąpienia bólów kręgosłupa, poinformuje o zasadach ergonomii w życiu codziennym oraz podczas pracy. Z kolei podczas warsztatów psychoedukacyjnych prowadzonych przez dietetyka i psychologa, uczestnicy poznają m.in. podstawowe zasady zdrowego żywienia, opanowywania sytuacji stresogennych i radzenia sobie z lękiem lub stanami obniżonego nastroju często towarzyszącymi chorobie, a także techniki relaksacyjne.

Zabiegi i spotkania edukacyjne odbywają się w poradni Miejskiego Centrum Medycznego „Górna” przy ul. Felińskiego 7. Terminy spotkań są dostosowywane do możliwości

uczestników, a efekty wsparcia ocenia na zakończenie specjalista.

Aby skorzystać z powyższej oferty należy wypełnić formularz i dostarczyć go razem z niezbędnymi załącznikami do Biura Projektu, czyli Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych UMŁ. Można zrobić to osobiście, online lub listownie. Rekrutacja potrwa do stycznia 2026 roku.

Więcej informacji można uzyskać pod numerem 42 638 47 30, na stronie www.uml.lodz.pl/prostodosprawnosci, w Biurze Projektu mieszczącym się przy ul. Zachodniej 47, pokój 132, a także w poradni przy Felińskiego 7.

Projekt „Prosto do sprawności” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Funduszy Europejskich dla Łódzkiego 2021 - 2027 współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Działanie 8.04. „Zdrowy pracownik. Rehabilitacja narządu ruchu”. Wartość projektu: 861 204,28 PLN. Dofinansowanie projektu z UE: 732 023,64 PLN

Fundusze Europejskie dla Łódzkiego

Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską

województwo łódzkie

Zrzut wody ze studni
o głębokości 782 metrów – 1937 r.

Wiercenie studni finansowano
z rządowych dotacji
na zwalczanie bezrobocia w Łodzi

STUDNIE MAŁE I DUŻE

Dzięki środkom z Łódzkiego Budżetu Obywatelskiego na Rynku Nowosolna za 125 tys. zł odtworzono historyczną studnię. Mieszkańcy już mogą czerpać z niej wodę.

Zadanie obejmowało budowę przyłącza wodociągowego, zewnętrznej instalacji wodociągowej i pompy ręcznej. Źródło jest podłączone do miejskiej sieci wodociągowej, a wysoką jakość wody gwarantuje Zakład Wodociągów i Kanalizacji. Cała instalacja została poddana czyszczeniu, chlorowaniu i płukaniu.

ZWiK przypomina jednak, żeby wody pobranej ze źródła nie przetrzymywać zbyt długo w plastikowych pojemnikach. To znacznie pogarsza jej jakość. Najlepiej nabrać niewielką ilość ze studni do niewielkiej butelki, trzymać ją w lodówce i spożyć w ciągu 48 godzin.

**Studnia na
Rynku Nowosolna**

Jo-Lu

Woda z głębin

Tymczasem mija właśnie 90 lat odkąd w Łodzi rozpoczęto wiercenie pierwszych miejskich studni głębinowych. Dolinę rzeki Olechówki na Starych Chojnach jako najlepsze miejsce na powstanie miejskich studni głębinowych wskazał w 1908 roku inżynier William Heerlein Lindley. Uznał, że na południowy wschód od Łodzi, między wsiami Dąbrowa a Grodzisko, w skałach dolnej kredy znajdują się zasobne pokłady wodonośne. Pierwsza miejska studnia wiercona przy szosie Rzgowskiej (współczesna ul. Kolumby) ma głębokość 832 metrów, kolejna – we wsi Górki Stare (obecnie ul. Zygmunta) – 782 metry. Wiercenia trwały aż 3 lata. Wszyscy czekali z niecierpliwością na czystą wodę dla Łodzi, gdyż ta czerpana przez mieszkańców z płytkich podwórkowych studni była skażona bakteriami i ściekami przemysłowymi. Pierwsza woda z miejskiej studni popłynęła (próbne

pompowanie) w 1937 roku z odwiertu koło wsi Górki Stare. Drażenie tak głęboko skomplikowane. Dostępne metody wiercnicze wymagały budowania specjalnych wież. Do poziomu około 100 metrów odwiert wykonano metodą ręczną – za pomocą świrdrów wiercniczych, głębiej zaś stosowano wyciąg mechaniczny w wieży (aby z wysokości uzyskać uderzenie narzędzia w skałę z odpowiednim naciskiem). Przy współczesnych technologiach wykonanie odwiertu o głębokości 600 metrów trwa około 8 tygodni (studnia wykonana w 2019 roku). Do rozpoczęcia II wojny światowej zakończono odwierty dwóch studni, w toku było wiercenie trzeciej na Dąbrowie (ul. Bławatna) – osiągnięto poziom 450 metrów. Woda z nich wszystkich miała popłynąć do mieszkań w 1940 roku. Realizację tych planów przerwała wojna. Niemieccy

okupanci w 1943 roku uruchomili stację uzdatniania wody na Dąbrowie, do której płynęła woda z trzech studni głębinowych. Dalej, poprzez zbiorniki na Stokach, trafiła ona do miasta. Zasilano tylko budynki niemieckiej administracji, straży pożarnej, szpitale oraz zakłady produkujące na potrzeby frontu. Niemcy uruchomili miejską sieć wodociągową, aby zapewnić wodę dla strażaków na wypadek pożarów spowodowanych nalotami alianckimi. Obecnie mieszkańcy Łodzi korzystają z wody pochodzącej z 46 ujęć głębinowych.

Miłosz Wika

**Pierwsza łódzka
studnia wiercona we
wsi Górki Stare**

Stronę przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce
SERII KRZYŻÓWEK Z KORONĄ

Naleśniki z kapusciarnym farszem	7	Cześć nauki o języku Kaczka norowa Krećcie górki	Rembrandt Harmenszoon van ... Dżinsy, spodnie	Całokształt życia Ordynariusz w diecezji	Cacka na półce etażerki	Stosowany jako rozpuszczalnik	Zespół złożony z dwójki graczy Deep ..., zespół	Klasztor prawosławny	Przypadkowy widz	Włoskie pierożki	Cukrowy lub ćwikłowy	
Okrzyk żeglarski			Futerał na okulary		1000 cm ³ wody	Metal (Eu) Pchła lub wesz	Afrykański kuzyn bociana		Knieja z prehistorii	6	Zapięcie u pasa	Tropikalny owoc
Teczka oficera		5		Uchwyt filizanki	Wczesna pora dnia			Półciężarówka				1
Chagall, malarz			Niezależny władca Kędzierzawa fryzura	4		Gmach opery w Mediolanie	Dokumenty sądowe	Rulon, zwój				
Wykonywał daremną pracę	Zasób, rezerwa	8	Lodowy osad na gałęziach	Promowanie własnej osoby		Skutek, rezultat		Tatrzańska sosna	3		Towarzyszy chorobie	
Dziedziniec wewnątrz pałacu	Wrzask			Drzewo dla szkutnika		Potrawa z surowego mięsa	Zbiór prac grafika	9		Pszczela rodzina w ulu	2	
			Ogon zajęcia w gwarze myśliwskiej					Podziałka mapy				

Rozwiązaniem jest tytuł serialu.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Płynny lek z wielu składników	Zbiór odlewów antycznych rzeźb Głos, zazuły Euzebiusz, piłkarz	Zbiornik wodny Narzędzie laboratoryjne	Sina na horyzoncie Warkocz dawnej męskiej peruki	Kasztan lub akacja	Koralowa w ciepłym morzu Koncept	Miasto państwo w Azji	Kropka z oka	"Zawisza Czarny", żaglowiec	Zespół z ośmiu muzyków	
Kuzynka lamparta		7	Magazyn dla kobiet	5	"Serowe" miasto w Holandii	Dolna to żuchwa	1	Ktoś porywczy, nerwus	Stopień w dolinie rzecznej	Palny środek w bombie
Żalony głos psa			Powietrze wtłaczane pod ciśnieniem do wielkiego pieca		Stolica Jordanii			Metal szlachezny (Ru)		
Odmiana muzyki		9	"... postów greckich"			Strzelec wyborowy		Imię Kręglackiej		
10	Larum w remizie	8	Wodnista zupa	Bożek miłości				Piłkarz używa jej we wślizgu		Fura, furmanka
Ryszard, ekonomista i polityk		11	Julian, polski poeta		6	Gospodarz na roli		Zielona na łące		
Mydlana szybko pryska	Surogat, namiastka			4	Abu ..., stolica i emirat		3	Przywódca sekty		Biała przyprawa
			Pieśń państwowa	2		... Allan Poe, pisarz		Bolesny skurcz mięśnia		

Rozwiązaniem jest tytuł serialu.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

Sięgnij po krzyżówkę serii

KORONA

„Krzyżówki z Koroną”
DOSKONAŁE O KAŻDEJ PORZE ROKU

SUDOKU ŁATWE

		6						
		8	2			6		3
		4		7	8		2	9
2		9		8	4	3		
		3	9	5		7		4
6	1		3	2		8		
4		2			5	1		
						9		

SUDOKU ŚREDNIE

	1		2					3
	6			9	8			
5			1			9	7	
							8	1
		7				6		
8	9							
	5	2			6			7
			3	7			4	
6					9		3	

SUDOKU TRUDNE

1		4						3
	3	2		7				
			4		3			2
	2		9			8	3	
	6	1			4		5	
8			2		7			
				5		3	1	
5						7		9

Sudoku przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce serii Krzyżówek z Koroną

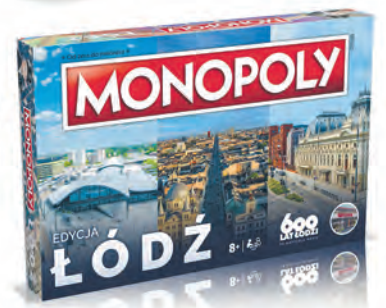
REKLAMA

ODKRYJ ŁÓDŹ OD NOWA Z ALBUMEM PAWŁA AUGUSTYNIAKA

#❤️ŁÓDŹ

SUPER CENA
59 PLN

GALANTY SKLEP Z ŁÓDZKIMI PAMIĄTKAMI

ZAMÓW ONLINE NA ILOVELODZ.PL

ŁÓDZKA INFORMACJA TURYSTYCZNA
UL. PIOTRKOWSKA 28

SKLEP NA FALI
AL. UNII LUBELSKIEJ 4

SKLEPY TUK TUK W ORIENTARIUM ZOO ŁÓDŹ
UL. KONSTANTYNOWSKA 8/10

WALKA O CZOŁÓWKĘ

Po przerwie reprezentacyjnej Łódzki Klub Sportowy wraca do gry. Na stadion im. Władysława Króla przyjedzie beniaminek – Stal Stalowa Wola.

W przerwie na mecze reprezentacji ŁKS nie próżnował. Żeby utrzymać rytm meczowy i szlifować obecną taktykę, drużyna Jakuba Dziołki zagrała spotkanie kontrolne z Rakowem Częstochowa. Bramki dla

Łodzian strzelali Maksymilian Sitek, Piotr Głowacki i Andreu Arasa. To na pewno napawa optymizmem przed powrotem ligowych zmagania, do których ŁKS wchodzi dość łagodnie. Zagra mecz na własnym stadionie i to z drużyną, która jest na dole stawki. Stal Stalowa Wola po awansie nie umie odnaleźć się na zapleczu Ekstraklasy. Zespół trenera Ireneusza Pietrzykowskiego wygrał zaledwie raz – pokonał Ruch Chorzów 2:0. Oczywiście zlekceważenie nawet sporo słabszego rywala może być brzemiennie w skutki, dlatego Rycerze

Wiosny muszą zagrać bardzo dobry mecz. Wydaje się, że gospodarze wystąpią w najmocniejszym zestawieniu. Nie ma informacji o urazach i żaden zawodnik nie jest zawieszony.

Czy ŁKS dopisze kolejne trzy punkty na swoje konto? Przekonamy się w niedzielę, 20 października. Pierwszy gwizdek arbitra usłyszymy o godz. 17:00.

PN

ŁKS
ŁÓDŹ

1. LIGA

13. KOLEJKA

NIEDZIELA
(20 PAŹDZIERNIKA)
GODZ. 17:00

STAL
STALOWA WOLA

TVP SPORT

Tabela na 17.10.2024, godz. 20:00

1. LIGA	M	G	PKT
1. Termalica B-B Nieciecza	12	28:9	19
2. Wisła Płock	12	22:13	27
3. Arka Gdynia	12	26:9	24
4. Miedź Legnica	11	23:10	23
5. Stal Rzeszów	12	25:13	22
6. ŁKS Łódź	12	20:12	20
7. Górnik Łęczna	11	18:14	19
8. Znicz Pruszków	12	17:15	19
9. Ruch Chorzów	12	13:16	16
10. Kotwica Kołobrzeg	12	10:17	14
11. Polonia Warszawa	12	13:17	13
12. Wisła Kraków	9	16:11	12
13. GKS Tychy	12	5:14	10
14. Chrobry Głogów	11	10:21	9
15. Warta Poznań	12	9:23	9
16. Odra Opole	12	10:27	9
17. Stal Stalowa Wola	12	10:22	6
18. Pogoń Siedlce	12	11:23	5

AWANS BARAŻE SPADEK

ODCZAROWAĆ WYJAZDY

W meczu 12. kolejki PKO BP Ekstraklasy Widzew Łódź zmierzy się z Motorem Lublin. Po raz kolejny celem Łodzian będzie zwycięstwo i przetamianie wyjazdowej niemocy.

Od pewnego czasu występy Widzewiaków to

istna gra w kratkę – w pięciu ostatnich spotkaniach drużyna Daniela Myśliwca poniosła dwie porażki, raz wygrała, a dwukrotnie podzieliła się punktami z rywalami. O ile postawa u siebie, mimo ostatniej porażki z Koroną Kielce, nie wzbudza obaw, o tyle delegacje można uznać za problem. Jedyne zwycięstwo w sezonie 2024/2025 miało miejsce pod koniec sierpnia w Krakowie. Wszystko wskazuje na to, że do dyspozycji trenera, z wyjątkiem Bartłomieja Pawłowskiego, będą wszyscy zawodnicy, co powinno dać duży komfort.

Nieobliczalny beniaminek

Motor Lublin, który w dramatycznych okolicznościach awansował

do najwyższej klasy rozgrywkowej, nadzwyczaj dobrze sobie w niej radzi, zajmując 10. miejsce w tabeli. Z pewnością motorem napędowym drużyny Mateusza Stolarskiego będzie wyjazdowe zwycięstwo z głównym kandydatem do tytułu – Lechem Poznań, które miało miejsce przed przerwą reprezentacyjną. Na własnym stadionie, który podczas meczu z Widzewem wypełni się po brzegi, lublinianie zanotowali dwa zwycięstwa, dwa remisy i dwie porażki, co sprawia, że każdy rezultat jest bardzo prawdopodobny. Początek meczu w sobotę, 19 października o godz. 14:45.

MJ

FOT. MAT. PRAS. WIDZEW

MOTOR
LUBLIN

EKSTRAKLASA
12. KOLEJKA

SOBOTA
(19 PAŹDZIERNIKA)
GODZ. 14:45

WIDZEW
ŁÓDŹ

CANAL+

Tabela na 17.10.2024, godz. 20:00

EKSTRAKLASA	M	G	PKT
1. Lech Poznań	11	21:7	25
2. Raków Częstochowa	11	15:4	23
3. Cracovia	11	22:15	23
4. Jagiellonia Białystok	11	18:17	22
5. Pogoń Szczecin	11	17:13	19
6. Legia Warszawa	11	18:12	16
7. Widzew Łódź	11	13:12	16
8. GKS Katowice	11	18:13	15
9. Piast Gliwice	11	10:10	15
10. Motor Lublin	11	10:13	15
11. Zagłębie Lubin	11	8:14	14
12. Górnik Zabrze	11	13:14	12
13. Korona Kielce	11	9:16	12
14. Stal Mielec	10	8:11	11
15. Radomiak Radom	10	14:18	9
16. Lechia Gdańsk	11	13:21	9
17. Puszcza Niepołomice	11	10:19	8
18. Śląsk Wrocław	9	9:17	4

MISTRZ PUCHARY SPADEK

OGŁOSZENIA MIEJSKIE

WWW.BIP.UML.LODZ.PL

PREZYDENT MIASTA ŁODZI

Informuje, że w dniach od 18 października 2024 r. do dnia 8 listopada 2024 r. wywieszony będzie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej 104 oraz zamieszczony na stronach internetowych Urzędu Miasta Łodzi (www.uml.lodz.pl) wykaz nieruchomości stanowiących własność Miasta Łodzi:

przeznaczonych do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz użytkownika wieczystego Spółdzielni Mieszkaniowej „Piaski” położonych w Łodzi przy al. ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego bez numeru, działki nr nr: 68/403, 68/405, 68/407, 68/409, obręb P-26, KW LD1M/00038516/9, LD1M/00038762/8, LD1M/00037977/1, LD1M/00113068/3.

Osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości, zgodnie z art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami mogą złożyć wniosek w tym zakresie do Wydziału Zbywania i Nabywania Nieruchomości w Departamencie Gospodarowania Majątkiem Urzędu Miasta Łodzi, w terminie 6 tygodni od dnia wywieszenia niniejszego wykazu. Wniosek należy złożyć w Łódzkim Centrum Kontakt z Mieszkańcami, ul. Piotrkowska 110 (wejście od strony Pasażu Schillera).

FOT. MAT.PRAS.

TALENT na lodzie

Dla kibiców łódzkim sportem zimowym jest głównie hokej, jednak warto wiedzieć, że mamy wielki talent łyżwiarski. Oskar Oliver z Miejskiego Klubu łyżwiarskiego zaczyna błyszczeć na arenie międzynarodowej.

Oskar ma zaledwie 15 lat, a już odnosi wielkie sukcesy. Swoją przy-

godę z łyżwiarstwem rozpoczął w Kanadzie, a od 2023 r. reprezentuje barwy MKŁ Łódź. W tym roku zdobył brązowy medal Mistrzostw Polski Juniorów do lat 19. Jego najświeższy sukces to trzecie miejsce na zawodach Budapest Trophy. Był jedynym z pięciu reprezentantów naszego kraju,

k którzy stanęli na podium. Dodatkowo zawodnik uzyskał punkty kwalifikacyjne do Mistrzostw Świata Juniorów 2024 oraz jest najmocniejszym z kandydatów do reprezentowania Polski na Europejskim Młodzieżowym Festiwalu Olimpijskim, który odbędzie się w lutym 2025 r. w Batumi w Gruzji.

PB

Lider kontra czerwona latarnia

PGE Grot Budowlani Łódź zaliczają piorunujący początek sezonu. Na drugim biegunie jest beniaminek – Sokół Mogilno. Nowy zespół w Tauron Lidze jak na razie zdobył zaledwie jeden punkt.

Zespół Budowlanych w tym sezonie nie znalazł jeszcze pogromcy. Łódzianki straciły zaledwie jednego seta i pewnie prowadzą w ligowej tabeli. Do tego bez żadnego problemu awansowały do Ligi Mistrzyń. W ostatnim ligowym meczu z UNI Opole drużyna prowadzona przez Macieja Biernata zagrała prawdziwy koncert i wygrała 3:0. Wiele wskazuje na to, że podobnie może być w starciu z Sokołem Mogilno. Beniaminek przegrał

wszystkie trzy mecze i zdobył zaledwie dwa sety. Jest jednak pewna pułapka. Łódzianki nie mogą zlekceważyć rywalek, bo będzie to prosta droga do sensacyjnej porażki. Obie drużyny wyjdą na parkiet łódzkiej Sport Areny w sobotę, 19 października o godz. 19:00.

PB

	SOBOTA (19 PAŹDZIERNIKA) 19:00	
GROT Budowlani Łódź		Sokół Mogilno

FOT. MAT.PRAS.

	SOBOTA (19 PAŹDZIERNIKA) 19:00	
Widzew Łódź Futsal		Dremnan Opole

Ucieczka przed spadkiem

FOT. MAT.PRAS.

„Ciężary” – zwykli mawiać piłkarscy kibice, kiedy ich drużynie nie idzie najlepiej. Zapewne tego określenia dość często używają fani futsalowej sekcji Widzewa.

Zaledwie sześć punktów w sześciu meczach – tyle udało się zebrać Widzewiakom w tym sezonie. Trudno było wymagać zwycięstw z Piastem Gliwice czy Rekordem Bielsko-Biała, ale brak punktów w meczu z Red Dragons Pniewy trzeba uznać za poważną wpadkę. Jak na razie udało się wygrać tylko z FC Toruń i We-Met Kamienica Królewska. Ten ostatni

mecz był szczególnie ważny, bo Widzew grał w nim odważnie i dosłownie do ostatniej sekundy. Taka sama pasja i ten sam wynik przydałyby się w najbliższym meczu. Do Łodzi przyjedzie Dremnan Opole, zespół, który obecnie zajmuje ósmą lokatę w ligowej tabeli i ma trzy punkty więcej niż drużyna Marcina Stanisławskiego. Dodatkową motywacją dla gospodarzy będzie to, że po spotkaniu legenda futsalu Daniel Krawczyk zawiesi buty na kołku. Mecz odbędzie się w sobotę, 19 października o godz. 19:00.

PB

ŁÓDZKA POGODYNKA

PIĄTEK

15°C

Imieniny obchodzą: Julian, Łukasz, Bogumiła, Piotr, Remigiusz, Tryfonia

18.10

SOBOTA

13°C

Imieniny obchodzą: Ferdynand, Gabriel, Ziemowit, Filip, Jan, Jerzy

19.10

NIEDZIELA

14°C

Imieniny obchodzą: Irena, Iwona, Adelina, Apollo, Aurora

20.10

Rodzinnemiasto

KOCHANKOWIE Z ULICY KAMIENNEJ

Agnieszka Osiecka wybrała drogę pisarską, która potwierdziła jej niezwykły i wszechstronny talent. Na początku studiów udzielała się w Spółdzielni Satyryków. W latach 1954–1972 związana była z STS-em jako autorka tekstów piosenek, których napisała dla tej sceny 166. W latach 1954–1957 publikowała swoje teksty, eseje i reportaże w „Nowej Kulturze”, „Sztandarze Młodych” i „Po prostu”, a później również w „Literaturze” i „Kulturze”.

TALENT SŁOWA

Była członkinią Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. W 1963 r. za przebój „Piosenka o okularnikach” otrzymała I nagrodę w kategorii estradowo-artystycznej na I Krajowym Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu. Od 1963 r. przez siedem lat prowadziła z Janem Borkowskim Radiowe Studio Piosenki, które wydało ponad 500 piosenek i pozwoliło na wypromowanie wielu gwiazd polskiej estrady. W 1966 r. na IV KFPP w Opolu zdobyła nagrodę za piosenkę „Na łąkach jeziorach – ty” i II nagrodę w koncercie premier za „Dookoła noc się stała”.

Agnieszka Osiecka pisała również utwory sceniczne, a niektóre sama reżyserowała w teatrach i telewizji

SABAT ŁÓDZIANIZMY PEŁEN ŻARU

Określenie pieca chlebowego czy większego piekarnika w kuchni opalowej mianem „sabatu” kojarzą już pewnie tylko najstarsi Łodzianie, ale dawniej używano tego wyrażenia na co dzień. W sabacie albo też – jak mówiono – w sabatniku pieczono chleb, opiekano drób i inne mięsowa, a kto miał odpowiednie palenisko, mógł sam wypieć kilka bochenków na domowe potrzeby, nie wspominając

o plackach drożdżowych oraz innych ciastach przygotowanych w brytfanach i na blachach. Wspominaliśmy już kiedyś o tzw. plackach, czyli drożdżowcach większego formatu, na które łódzkie gospodynie, wyrośnięte już ciasto, niosły do najbliższego piekarza, a tam rumieniły się one w dużym chlebowym piecu i dochodziły złościście w żarze profesjonalnego sabatu.

agr

ŁÓDŹ.pl
DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

Kolejne wydanie w poniedziałek 21 października

18 października 1889 r. w Sichowie Dużym urodził się Wojciech Woyna – porucznik lotnictwa Wojska Polskiego, pionier i popularyzator modelarstwa na ziemiach polskich.

Ukończył cztery klasy szkoły handlowej w Łodzi oraz semestr szkoły technicznej w Warszawie. Od 1907 r. zajmował się modelarstwem, a w 1910 r. przy ul. Brzezińskiej 7 (ul. Wojska Polskiego) założył z M. Bogusławskim pierwszą na ziemiach polskich modelarnię i sklep pn. Pierwsza Krajowa Pracownia Modeli Latających – Samolot.

W latach 1909–1911 Woyna opracował trzy modele do samodzielnego montażu zaopatrzone w śmigła i silniki gumowe: bambusową „Jaskółkę” o rozpiętości 860 mm, „Bociana” (1450 mm) i dwupłatowiec. W 1911 r. był współorganizatorem Wystawy Lotniczej w Łodzi. W 1913 r. podjął się budowy wła-

snego szybowca i rozpoczął organizację w Łodzi Muzeum Lotniczego obejmującego 60 eksponatów modeli samolotów, które zniszczono podczas wojny. W 1914 r. jako ochotnik wstąpił do do Oddziału Lotniczego Gwardii Piotrogrodzkiej, a w marcu 1915 r. do Oficerskiej Szkoły Lotniczej w Sewastopolu i został pilotem.

W 1918 r. jako podporucznik wstąpił do Wojska Polskiego. Po zwolnieniu ze służby zaangażował się ponownie działalność modelarską i prowadził w Warszawie wytwórnię modeli latających. W czasie II wojny światowej przebywał w Bukareszcie, gdzie otworzył pierwszy w Rumunii sklep dla modelarzy lotniczych. W 1946 r. wrócił do Łodzi, gdzie do końca życia zajmował się swoją pasją. Zmarł 26 stycznia 1960 r. i został pochowany na Starym Cmentarzu.

agr

KRYMINAŁKI ZNAD ŁÓDKI DŹOKEJSKA DOŁA

W latach 20. XX w. ul. Długa w Rudzie była główną drogą dojazdową dla wytwornych ekwipaży i eleganckich samochodów łódzkiej elity do torów wyścigów konnych. Ostatnia, lipcowa gonitwa w 1929 r. rozpoczęła się na torze tragicznie. Już w pierwszym wyścigu na dystansie 3200 m brała udział znana polska dżokejka Iwanowska, dosiadając dwuletnią klacz o imieniu Dola. Prowadził początkowo dżokej Roniewicz na ogierze Boston, ale spadł z konia i rumak pomknął dalej sam. Przy czwartej przeszkodzie dopędziła go Iwanowska, ale Boston uderzył w bok klaczy, a dżokejka strącona z siodła spadła i została kopnięta w głowę przez Dole. Wypadek wyglądał na niezbyt groźny i publiczność

nie reagowała, ale po prze-wiezieniu Iwanowskiej do kliniki przy ul. Pustej ta jedyna wówczas w Polsce amatorka, która miała własną stajnię wyścigową i odnosiła spore sukcesy na torach, zmarła, nie odzyskawszy przytomności. Jej śmiertelny start w Łodzi był drugim w karierze występem na hipodromie w Rudzie Pabianickiej, gdzie w kolejnym tygodniu doszło do kolejnego upadku, po którym zginął dżokej Elias, członek polskiej kadry. Przeprowadzone ekspertyzy i śledztwo wykazały, że fatalna przeszkoda była zbyt wysoka i niebezpieczna. Do odpowiedzialności sądowej pociągnięto zarządcę toru, czyli Towarzystwo Wyścigów Konnych.

agr

SKRZYDŁATE MARZENIA

KARTKA Z KALENDARZA

Unikatowe zdjęcie z wystawy lotniczej w parku Helenów, która została otwarta 25 marca 1911 r. Zgromadzono na niej 70 modeli aeroplanów oraz wydawnictwa, obrazy i karty pocztowe o tematyce lotniczej. Po bilety ustawiały się kolejki, a ekspozycję zwiedziło ok. 10 tys. osób!

GALERIA ŁÓDZKICH KAMIENIC I DETALI

Detale architektoniczne zabytkowej kamienicy Henryka Szmulowicza przy ul. Narutowicza 57, zbudowanej w 1924 r.